

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. broni K. Swierczewskiego
I KURS 1950 - 1951 r.

E
Ega. Nr. 3

TAKTYKA ŁĄCZNOŚCI

WZATWIERZANI
ZASTĘPCA KOMENDANTA ASG
do spraw ogólnych

Jankowski
JANKOWSKI
gen. bryg.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
Im. gen. br. K. Swierczewskiego
Dział *organizacji łączności*
Nr *3-17*

0459

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKAD. SZT. GEN. BR. SWIERCZEW. 1950
Im. gen. br. K. Swierczewskiego
Dział *organizacji łączności*
Nr *272*

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI
PUŁKU PIECHOTY W OBRONIE STAŁEJ.

CEL: Zapoznać słuchaczy z organizacją łączności w obronie stałej.

CZAS: 2 godz.

- WZROSC:
1. Wstęp: Uwagi ogólne i cechy charakterystyczne obrony stałej pod kątem widzenia łączności.
 2. Współpraca sztabu z szefem łączności.
a/ wytyczne szefa sztabu pułku piech.
b/ wskazówki szefa łączn. dywizji piech.
 3. Organizacja łączności przewodowej i środkami ruchowymi.
 4. Organizacja łączności radiowej.
 5. Organizacja łączności na SD i ZSD.
 6. Zadania łączności w poszczególnych fazach walki /dynamika/.
 7. Wnioski końcowe.

METODA: wykład.

- Literatura:
1. Skrypt.
 2. Instr. Organizacji łączn. na szczeblach taktyczn. rozdz. XIII.

OPERACONAL
SZEF KATEDRY T.ŁĄCZNI.

12377

Warszawa, grudzień 1950 r.

I KURS 1950 - 1951 r.

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Świerczewskiego

Dział ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI
Nr art. 3-17

TAKTYKA ŁĄCZNOŚCI

"ZATWIERDZIŁ"
ZASTĘPCA KOMENDANTA ASG
do spraw ogólnych

Jankowski
JANKOWSKI
gen. bryg.

0459

Archiwum Biblioteki Tajnej
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. br. K. Świerczewskiego

Dział

Nr

272

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI

PULKU PIECHOTY W OBRONIE STAŁEJ.

CEL: Zapoznać słuchaczy z organizacją łączności w obronie stałej.

CZAS: 2 godz.

TRESC: 1. Wstęp: Uwagi ogólne i cechy charakterystyczne obrony stałej pod kątem widzenia łączności.

2. Współpraca sztabu z szefem łączności.

a/ wrytowanie szefa sztabu pułku piech.

b/ wskazówki szefa łączn. dywizji piech.

3. Organizacja łączności przewodowej i środkami ruchomymi.

4. Organizacja łączności radiowej.

5. Organizacja łączności na SD i ZSD.

6. Zadania łączności w poszczególnych fazach walki /dynamika/.

7. Uniości końcowe.

METODA: wykład.

Literatura: 1. Skrypt.

2. Instr. Organizacji łączn. na szczeblach taktyczn.
rozdz. XIII.

OPERACJONAL
SZEF KATEDRY T.BACZY.

Warszawa, grudzień 1950 r.

ORGANIZACJA PUŁKU PIECHOTY W OBRONIE STAŁEJ.

1. Wstęp. - Uwagi ogólne i cechy charakterystyczne obrony stałej pod kątem widzenia łączności.

Nowoczesna technika wyposażała wojska w broń pancerną, lotnictwo, artylerię zmotoryzowaną i środki masowego, szybkiego transportu. Stworzyła ona broń szybkie, broń zaskoczenia i gwałtownego, głębokiego uderzenia.

Mimo, że szybki postęp techniki w rewolucyjny sposób wpłynął na uzbrojenie i wyposażenie wojsk a zatem również na kształtowanie się myśli i doktryny wojennej, większość ~~kształtowania~~ ^{przewidywanych} armij nie zmieniła swoich przestarzałych, tradycyjnych poglądów na organizację obrony, wzorowanych na doświadczeniach pierwszej wojny światowej. Nie też dziwnego, że tego rodzaju obrona runęła pod uderzeniem niemiecko-faszystowskiej maszyny wojennej. Wydajność i czas trwania obrony były całkiem nieproporcjonalne do solidności i materialnej wartości wybudowanych obiektów obronnych.

Rozległa się więc skłowa potępienia w stosunku do wszystkiego co było związane z obroną a wartość pojęcia "natarcie" niesłychanie wzrosła. Czołowe armie państw zachodnich i anglosaskich nie umiały doszukać się źródła słabości organizowanej przez nie obrony; nie były one w stanie podejść w sposób dialektyczny, do zbadania przyczyn i skutków jakie wywiera uderzenie nowoczesnych mas pancernych przy masowym wsparciu lotnictwa i licznej artylerii zarówno na wytrzymałość pozycji głównej, jak również tyłów; nie były one w konsekwencji zdolne do wyciągnięcia właściwych wniosków dla zorganizowania nowoczesnej obrony, która by mogła przeciwstawić się skutecznie nowoczesnemu natarciu.

Trzeba stwierdzić, że jedynie Armia Radziecka umiała już bardzo wczesnie docenić siłę i przewidzieć skutki współczesnych środków natarcia. Doy Jej, wychowani w Stalincowskiej Szkole Sztuki Wojennej, umieli wyprowadzić logiczne wnioski, zmierzające do nadania obronie jej pełnej wartości.

Toteż kiedy w 1941 r. hitlerowskie Niemcy napadły zdradziecko na Związek Radziecki, kiedy skorzystały z przewagi zaskoczenia i swego od dawna przygotowanego potężnego potencjału wojennego, który w tym czasie osiągnął swoje maksimum, armia radziecka pokazała całemu światu wartość swej aktywnej obrony.

Obrońca ta była nie tylko zdolna do oparcia się armiom niemieckim ale również do zadania im druzgocących ciosów, które wyrzuciły zupełnie hitlerowski plan wojny błyskawicznej.

Armia Radziecka nie tylko skutecznie ocenila skutki nowoczesnego materiału, nie tylko wyszła ze słabszej koncepcji obrony aktywnej, ale przygotowała również dla jej przeprowadzenia odpowiedni sprzęt bojowy. Sprzęt ten nie tylko dorównywał środkom materiału agresora pod względem swych wartości technicznych, ale w wielu kategoriach znacznie go przewyższał.

Wypracowano i przyjęto również właściwy system dowodzenia i organizacji łączności, który umożliwił im stały wpływ na bieg akcji, skoncentrowane, twarde i szybkie dowodzenie we wszystkich fazach działania i na całej głębokości operacji bez względu na przeciwności, narzucone głównie przez nowoczesne materiały.

Współczesne materiały na polu nie są całkowite przełamaniem obrony na taktyczne głębokości przy pomocy wszystkich broni pokazanych i dają stale do przekształcenia swego sukcesu taktycznego w sukces operacyjny. Zadanie całkowitego przełamania obrony będzie zatem niemożliwe innymi słowami do pozabawienia obrony możliwości uzupełnienia wysiłków wojsk, do naruszenia względnie pozabawienia ich współdziałania, do zmniejszenia skuteczności przeciwności obrony, do obezwładzenia artylerii, do izolacji przez przełamanie w celu uniemożliwienia podjęcia świątecznych odwodów obrony, do pozabawienia obrony możliwości manewru, jednym słowem, do całkowitego sparaliżowania systemu dowodzenia i łączności.

Zadanie sparaliżowania systemu dowodzenia i łączności znajduje się we wszystkich regulaminach armii współczesnych. Wszystkie doświadczenia wojenne wskazują, że przeciwnik stale i konsekwentnie będzie dążył przede wszystkim do sparaliżowania naszej organizacji dowodzenia i uniemożliwienia naszego systemu łączności. Akcja wywiadowcza przeciwnika, działanie grup desantowych i sabotażowych, bombardowanie lotnicze i artyleryjskie oraz uderzenia broni pancernych mające do zniszczenia stanowiska dowodzenia i węzła łączności. Dezorganizacja lub zniszczenie dowodzenia stały się jednym z najważniejszych środków dla osiągnięcia powodzenia.

Zadaniem skutecznego przeciwdziałania tym wysiłkom przeciwnika dla zachowania trwałej i ciągłej łączności w obronie jest podstawowym zadaniem sztabów i organów łączności.

Działając po myśli aktywnej obrony Armii Radzieckiej, broniący, nie ograniczając się do pasywnych metod działania, powinni śledzić nieustannie działania nacierającego przeciwnika i wykorzystywać najmniejszy jego błąd do zadania mu decydującego ciosu. Tymczasem Regul. Walki Broni. Polnos. - cz. II str. 13 podkreśla, że należy "wykorzystać każdą dogodną sytuację do przeciwdziałania, celom zadania strat, osłabienia ducha nacierającego wroga i zmuszenia go do zaprzestania dalszego natarcia". Z tego postulatów wypływa dla Szefa Sztabu i Szefa Łączności zasadniczy wniosek: Trzeba zapewnić na wszelką ^{"w obronie"} stronę możliwość dowodzenia wojakami i współdziałania poszczególnych rodzajów broni w taki sposób, ażeby nę w najkrótszym czasie skupić potrzebny wysiłek wojsk na potrzebnym kierunku.

Uchwycenie, na przykład, stosownej chwili do przeciwdziałania decyduje o powodzeniu. Opóźnienie akcji powoduje ujemny wynik. Fakt ten nakłada na łączność bardzo trudne zadanie. Musimy bowiem wziąć pod uwagę, że nacierający posiada swobodę w wyborze kierunku i czasu uderzenia. Konieczność skupienia wysiłku naszej obrony w najkrótszym czasie w potrzebnym miejscu wymaga bardzo sprawnego współdziałania poszczególnych rodzajów broni w czasie i przestrzeni. Rozwiązanie tego trudnego zadania wymaga od dowódcy nie tylko wnikliwego przewidywania przebiegu i rozwoju przyszłych walk ale również poczynienia przez sztab zawczasu potrzebnych przygotowań, zwłaszcza na odcinku łączności. Obowiązkiem Szefa Sztabu jest możliwie wczesne i stałe informowanie Szefa Łączności o zamierzanej akcji i zmianach sytuacji. Do tego szefowi łączności możliwość codziennego zorganizowania i skontrolowania działania wszystkich sieci i kierunków przed natarciem nieprzyjaciela i przygotowanie organizacji łączności ^{dla} poszczególnych faz walki.

Trzeba podkreślić, że uplanie obrony winno być możliwie dokładnie rozpracowane pod względem łącznościowym zagadnienia współdziałania i przeciwdziałania według kolejności poszczególnych faz walki. Jednym z ważniejszych obowiązków Szefa Łączności jest bowiem organizacja łączności współdziałania. Jest on zobowiązany do kierowania pracą Szefów Łączności i dowódców jednostek współdziałających w zakresie łączności.

Najszerzej stosowanym i najistotniejszą formą obrony jest
ochrona stała. W ramach obrony stałej, o przeciętnym aktywno-
niu terenu, pułk piech. otrzymuje pas obrony o głębokości
/wraz z tyłami/ do 12 km, przy szerokości wyszczepionej około 4 km.

Powierzchnia, na której będą rozmieszczone poszczególne
elementy obrony, wyniesie 40 km². Biorąc pod uwagę, że o obronie
stałej przygotowanej wcześniej, będzie zorganizowany jeszcze pas
przeciwniecia, powierzchnia zajmowana przez pułk piech. zwiększy
się pokrotnie.

Nie ulega wątpliwości, że trudności w zapewnieniu łączności
na tak znacznym obszarze będą poważne. Trzeba przy tym uwzględnić
konieczność utrzymania łączności nie tylko z organizacyjnymi jedno-
stkami lecz również z jednostkami przydzielonymi.

Mimo, że organizacja czasu w organizowaniu łączności w obronie
stałej, w przeciwieństwie do ataku, gra, na naszą korzyść, trud-
ności w pokonaniu przestrzeni nie są unikane.

Stąd wniosek: Dokładna znajomość organizacji łączności
w nowoczesnej obronie musi być objęciem wszystkich dowódców,
szefów i oficerów sztabu.

Musi ona być głęboko przemyślana i na czas przygotowana
przy uwzględnieniu wszystkich komplikacji jakie są w ciągu
walki, zwłaszcza w okresie przełamania przez wprawy poprzedniego
okresu naszej obrony i walkami w głąb naszego ugrupowania.

W podjęciu organizacji łączności w obronie należy się
winnym wnikliwym rozpatrzeniu naszego zadania, sytuacji własnej
czasami i możliwości przedwzrostu w konkretnym wy-
padku oraz możliwości naszych sił i środków.

Zasady dowodzenia w czasie obrony pod kątem
organizacji łączności.

Działania obronne wymagają organizacji sztabowej sieci
stanowisk dowodzenia /zasadniczych, zapasowych/, następnie
punktów obserwacyjnych /zasadniczych, zapasowych, obserwacyjnych,
zamiennych i t.p./ Będą więc wnioski, że organizacja łączności
pułku piechoty w obronie stałej, będzie wymagała czasu i środków
dla zapewnienia łączności dowodzenia i rozkazania na całej
przebiegu najdłuższej linii na cały czas walki.

Należy pamiętać, że organizacja dowodzenia i tym samym
organizacja łączności są warunkami do ugrupowania bojowego
pułku, głębokości przeciwniecia i innych warunków walki
i środków dowodzenia.

Dlatego też organizacja dowodzenia w obronie nie powinna być rozwiązywana szablonowo, ale powinna być każdorazowo dostosowana do myśli przewodniej przeprowadzenia danej akcji.

Przy rozwiązywaniu tego zagadnienia należy uwzględnić w każdym konkretnym wypadku:

- a/ cel obrony,
- b/ rodzaj obrony,
- c/ ilość SD, ZSD i ZO
- d/ charakter działań

Ponieważ ogólnym zadaniem łączności w obronie jest powiązanie wszystkich ośrodków obronnych oraz broni nieprzyjaciela i współpracujących między sobą tak, aby umożliwić dowodzenie we wszystkich fazach obrony, powinna ona spełnić następujące zadania

- a/ posiadać głęboko rozszkoleną i doprowadzoną do doskonałości sieć łączności przewodowej, zapewniającą ciągłość łączności tak z głównymi SD, jak również z ZSD i innymi rzutów sztabu.

Jest to szczególnie ważne przy utracie pewnej części brzończego oddziału lub przy stargnięciu w głąb obrony oddziałów czołgowych itp., ponieważ skutkiem utrzymania łączności trwałej z podległymi doymi i przełożonymi;

- b/ mieć stale przygotowaną i sprawnie działającą sieć radiową;
- c/ posiadać czołgi i środki dla zapewnienia łączności w czasie własnych przeciwdziałań;
- d/ umożliwić nawiązanie i utrzymanie łączności telefonicznych i radiowych.

Wzrost charakterystyczne organizacji łączności na szczeblu taktycznym.

Zagady ogólne.

Statyb, organizując dowodzenie w obronie, jak wspomniano ^{tylko} musi zapewnić swemu dowódcy możliwość giętkiego dowodzenia nie tylko w czasie walki obronnej ale także i na czas przejścia z obrony do natarcia.

Winnym bowiem, że jednym z zadań obrony jest przygotowanie natarcia.

W tym celu jest konieczne stworzenie takich warunków, któreby zapewniły ciągłość dowodzenia podczas przenoszenia się sztabu z zasadniczego stanowiska dowodzenia na stanowisko zapasowe, jak również przejście na nowe SD w związku z przekształcaniem się obrony w natarcie. W tym ostatnim wypadku, należy zwrócić uwagę na konieczność zapewnienia niezawodnego systemu sygnalizacji, któryby umożliwił w krótkim czasie wywołanie rozdzielonego ognia artylerii na dowolnym kierunku.

Sztab powinien usilnie dążyć do zapewnienia funkcjonowania węzłów i linii łączności przewodowej, ponieważ lotnictwo npla będzie wyszukiwało i niszczyło system łączności a tym samym i system dowodzenia.

Należy zwrócić szczególną uwagę na organizację łączności przewodowej na stykach, tak wewnątrz pułku jak i z sąsiadami.

Celem zapewnienia ciągłości pracy łączności przewodowej konieczne jest wykorzystanie wszystkich określonych dróg łączności przez zasadnicze, zapasowe, pomocnicze i tyłowe węzły łączności a także przez wyższy sztab.

Aby zapewnić dowodzenie w obronie stosuje się wszystkie środki łączności.

Łączność przewodowa rozwija się z uwzględnieniem kierunków zagrożonych przez czołgi npla, kierunków przeciwnuderżli oddziałów własnych, rejonów zaminiowanych oraz przeszkód nadelektryzowanych.

System organizacji łączności w obronie zależy od ugrupowania bojowego w głąb, wzajemnego rozmieszczenia sztabów /SD, ZSD/ i charakteru obrony.

Łączność z reguły realizuje się przez system powiązania zasadniczych i zapasowych stanowisk dowodzenia oraz przez sieć punktów obserwacyjnych.

Zasadnicze i zapasowe stanowiska dowodzenia muszą być wzajemnie połączone w taki sposób, aby w toku walki, niezależnie od sposobu i czasu ich przeniesienia, łączność między nimi nie została przerwana. Oczywiście dotyczy to również punktów obserwacyjnych. Trzeba pamiętać, że system łączności, zwłaszcza w obronie jest zawsze narażony na systematyczne oddziaływanie ognia npla który często paraliżuje normalne jego funkcjonowanie.

Straty w ludziach i sprzęcie łączności, powstałe na skutek ognia artylerii i moździerzy oraz lotnictwa npla, następnie na skutek działań czołgów npla, przede wszystkim na szczeblu pułkowym, zmuszają do przewidziania organizacji łączności przy pomocy zredukowanych sił i środków.

W celu zabezpieczenia systemu i środków łączności przed zakłóceniami, konieczne jest prowadzenie linii łączności przewodowej w specjalnych rowkach /20-30cm/, względnie w kanałach do wykopów, umocowanie ich w rowach ciągłych i kolumnowych. Wszystkie stacje i inne urządzenia łączności, powinny być ukryte w wykopanych schronach i ziemiankach, zamaskowanych przed obserwacją naziemną z powietrza jak i z ziemi.

W obrębie stacji łączności utrzymuje się na kilku kanalikach a mianowicie:

- a/ na linii głównych SD,
- b/ na linii zapasowych SD,
- c/ na linii SD.

2. Wymagania stawiane do sprzętu łączności.

Skomplikowany charakter dowodzenia i organizacji łączności wymaga podstawowego czynnika zapewnienia ciągłości dowodzenia, mianowicie odpowiednich metod kierowania przez łączność na stronie odbiorcy i jego sprzętu.

Dowodzącym przed przystąpieniem do pracy, musi wykonać wstępny przegląd łączności, sprawdzając stan i możliwości zapewnienia ciągłości dowodzenia w planowanym czasie.

W wypadku braku czasu, dowódca powinien przede wszystkim zwrócić uwagę na możliwość zapewnienia ciągłości dowodzenia przez sprzęt łączności.

Z uwagi na to, że sprzęt łączności jest w dużej mierze "ogólnodostępny", należy zwrócić uwagę na jego stan i możliwości. Wymagania stawiane do sprzętu łączności, to przede wszystkim: "ogólne dysponowanie, kierownictwo i zapewnienie ciągłości dowodzenia".

Organizując działanie łączności, dowódca powinien przede wszystkim zwrócić uwagę na zapewnienie ciągłości dowodzenia. W tym celu należy przede wszystkim zwrócić uwagę na stan i możliwości sprzętu łączności, który jest w dużej mierze "ogólnodostępny".

Wymagania stawiane do sprzętu łączności, to przede wszystkim: "ogólne dysponowanie, kierownictwo i zapewnienie ciągłości dowodzenia".

przygotowują odpowiednie przeszkody w tym pasie. Brak łączności między nimi bowiem może doprowadzić do tego, że pozostawiane przejścia dla odwrotu rozpoznania i OW nie będą zaminowane w wyznaczonym czasie czy też będą zaminowane wcześniej niż wycofają się własne oddziały. Powstałe szczególnie odcienie margerut, wycońnięć i odwrotu i nasiedziach OW, początku i końca prac minerskich i t.p. Szef łączności będzie mógł uzyskać od szefa wydziału operacyjnego.

3. Żądania odnośnie zapewnienia łączności z oddziałami broniącymi głównego pasa obrony oraz łączności współdziałania. Szef sztabu musi

osobiście wyznaczyć wyczerpujące zadania dla łączności. Celem najskuteczniejszego wykorzystania wszystkich środków łączności, szef łączności musi mieć cały plan obrony w jego szczegółach i system dowodzenia powzięty przez dow. dla danego okresu walki. Praca Szefa łączności w wypadku braku tych wiadomości nie osiągnie celu, będąc oparta na chybionych podstawach. W tym rodzaju swoich wytycznych szef sztabu powinien rozwiązać następujące zagadnienia:

- gdzie i w jakim czasie rozwija się SD dow. i 2-gi rzut sztabu;
- gdzie przewiduje się rozwinięcie zapasowych SD;
- gdzie i w jakim czasie rozwija się FO dow. pp.

Poza tym szef sztabu wskazuje dokładnie:

- kierunek głównego wysiłku i oddziały działające na tym kierunku;
- jakie oddziały są zaangażowane w walkę z nieprzyjacielem w okresie jego zgrupowania się przed skrajem przednim /artyleria, ew. lotnictwo, czołgi, OW, organa rozpoznawcze, ubezpieczenie/;
- w którym miejscu oczekuje się głównego uderzenia.

Wiadomości te są konieczne potrzebne szefowi łączności dla wybudowania swojej łączności przewodowej w taki sposób, który zapewni jej jak najdłuższą żywotność działania; w żadnym wypadku nie powinna być ona uszkodzona na początku walki.

Szczególnie dokładnie muszą być zbadane odcinki zagrożone przez broń pancerną i muszą być przewidziane środki zaradcze, mające na celu zabezpieczenie linii przed zniszczeniem lub uszkodzeniem.

Podaje bezwarunkowo rejon ~~XX~~ realokowania grupy przeciwuderzeniowej 2-gi/rzut dywizji, odwołano a odwołano ppanc/, b/ Kierunki przeciwdziałania miejscach skąd dow. zamierza dowodzić przeciwdziałaniem, c/ przewidywany sposób organizacji współdziałania poszczególnych rodzajów broni na każdym z tych kierunków.

Z zagadnień postawionych w tym punkcie wynika doniesienie znaczenie rozwiązanie ich zawczasu.

Podkreśliłiśmy wyżej, że przewidzieć wszystko jest rzecz niemożliwą, lecz podstawowe momenty walki obronnej muszą być przewidziane w planie obrony i o nich musi wiedzieć szef łączności. Czy zawsze walka będzie się rozwijała zgodnie z naszymi przewidywaniami, według naszego planu? Oczywiście nie. Oczywiście, należy być z góry przygotowanym na to, że walka będzie się rozwijać odmiennie od przewidywanego planu.

Dlatego też czynności wstępne muszą stanowić podstawę dowodzenia i głębokiego nawiązania środków łączności, ażeby móc przeciwstawić się nieprzewidzianym wypadkom przede wszystkim przy pomocy utworzenia dodatkowych odwołów, sił i środków łączności na odpowiednich kierunkach.

Znając kierunek przeciwnika, miejsce dowodzenia oraz punkty przeciwniczymi na każdym kierunku i jakie jednostki współdziałają w tym lub innym wypadku, szef łączności potrafi umiejętnie rozmieścić swoje siły i środki, a tym bardziej w sposób właściwy zorganizować łączność przewodową i radiową, zapewniając przez to ciągłe dowodzenie i ścisłe współdziałanie na każdym kierunku przeciwnika.

Bardzo jasne, że wszystkie te zagadnienia należą do kompetencji dowódcy i szefa sztabu. Żaden szef łączności, nawet o dużym doświadczeniu i dobrze wyszkolony, nie potrafi ich przewidzieć, jeśli o tym nie poinformuje go jego szef sztabu w okresie przygotowania obrony.

Funkcją szefa sztabu podaje jakimś odcinków przedniego skraj obrony wyznaczyć odcinki prowadzenia walki w określonym i na jaki okres czasu, /t.j. np. póki staną się widoczne rezultaty przeciwdzierzenia/.

Regulamin Tymczasowy Walki Broni Pokojowych, cz. II bada z czasu dyktando od każdego rejonu batalionowego do walki w określonym, jednak możliwe jest niekiedy postawienie dowódcy rejonu niektórych rejonach piechoty do walki, w określonym celu rozbić nacierającą grupę uderzeniową nala przez osiągnięcie na siebie pewnej jej części aż do chwili przejścia do natarcia grupy przeciwdzierzeniowej obrońcy, mającej na celu całkowite rozgromienie głównego zgrupowania przeciwnika.

Znając to, szef łączności dokończy wszelkich starań, ażeby zapewnić ciągłość łączności z tymi oddziałami na cały czas walki. Oczywiście będą wykorzystywane przede wszystkim środki radiowe, gdyż umożliwiają one utrzymanie łączności nawet przez teren zajęty przez nieprzyjaciela. Szef łączności może w niektórych

wypadkach zapewnić nawet łączność przewodową, zakopując linie do ziemi /na 6 - 8 cm/.

Nie ulega wątpliwości, że cała organizacja łączności musi być zaplanowana w ten sposób, ażeby każdy oddział w wypadku okrążenia miał zapewnioną w każdej chwili niezawodną łączność ze sztabem wyższym.

4. Żądania odnośnie zapewnienia łączności w wypadku odwrotu na drugi pas obrony.

Odwrót może się odbyć tylko na rozkaz dcy wyższego.

Mimo to dobrze pracujący sztab powinien przewidzieć cały szereg kroków, zmierzających do zapewnienia planowego odwrotu i ciągłego dowodzenia w wypadku, gdyby nadszedł taki rozkaz. Dlatego też szef sztabu musi zupełnie poufnie powiadomić szefa łączności o swoich przewidywaniach, podkreślając następujące zagadnienia:

- sposób odwrotu wojsk i kierunek odwrotu;
- pośrednie linie obrony;
- os przesunięcia SD i 2-go rzutu sztabu DP;
- rejon rozmieszczenia SD, PO i 2-go rzutu sztabu dla kierowania walką ^{na} liniach pośrednich i dla walk o drugi pas obrony.

5. Żądania odnośnie zapewnienia łączności z sąsiadami, sztabem wyższym i tyłami.

Szef sztabu ogranicze się do wskazania czasu, w którym będzie mu potrzebna łączność przewodowa z sąsiadami i dca przełożonym. Podkreśla szczególne znaczenie ciągłej łączności z tym lub innym sąsiadem w zależności od ~~określającej~~ sytuacji bojowej.

6. Terminy wymiany korespondencji służbowej.

7. Szczególne wskazówki odnośnie ograniczenia pracy radia na nadawanie i ograniczenia rozmów telefonicznych.

8. Żądania zapewnienia łączności OPłot, OPpanc i OPChem.

Na zakończenie szef sztabu wyznacza ogólny termin gotowości łączności oraz termin przedstawienia mu planu łączności do zatwierdzenia.

b/ Wskazówki szefa łączności dywizji piechoty.

Poócz wytycznych szefa sztabu pułku, szef łączności pp musi otrzymać wytyczne szefa łączności dyw. w postaci wyciągu z rozkazu organizacji łączności szefa łączności dyw. na przyszłą walkę obronną.

Wytyczne szefa łączności dyw. dla szefa łączności pp muszą być wydane przed początkiem planowania obrony przez dyw. i zawierać następujące zagadnienia :

- czas i miejsce rozwinięcia węzła łączności przy SR i PO dyw. oraz przy 2-im rzucie sztabu dyw;
- oś łączności dyw. i czas jej gotowości;
- jakie środki wyznaczone są dla zapewnienia łączn. z dyw. pp oraz w jakim czasie i jaka łączność z dyw. pp oraz w jakim czasie i jaka łączność będzie ustalona na linii SR, ESR i PO;
- wskazówki odnośnie zapewnienia łączności z sąsiedzami, szczególnie łączności wzdłuż frontu na stykach ugrupowania bojowego;
- sposób utrzymania łączności z lotnictwem wspierającym będącym w dyspozycji dyw. RP;
- łączność w systemie OPlot, OPrano i OPrchem;
- jakie środki łączności oddaje się do dyspozycji szefa łączności pp;
- jakie zadania powierzone są szefowi łączności pp w zakresie rozpoznania miejscowych środków łączności;
- jakie zadania ciążą na szefie łączności pp w zakresie rozpoznania ogółu za pomocą środków łączności;
- dane i sposób pracy samolotów łącznikowych;
- dane i sposób pracy samolotów bliskiego rozpoznania lotniczego;
- dane i wytyczne co do organizacji łączności radiowej i swemu rozpoznaniu radiowego;
- wytyczne odnośnie pracy poczty polowej;
- sposób planowego zliczenia i uzupełniania braku w sprzęcie łączności;
- w jakim czasie i jakie warunki od pułku oczekuje się w sztabie dyw;

~ ograniczenia w pracy radiostacji i rozmów telefonicznych. Są to zasadnicze zagadnienia, które muszą być rozwiązane przez szefa łączności dyw. w każdym wypadku działań obronnych wojsk. Jednak każdy rodzaj obrony posiada swoje właściwości, które niewątpliwie spowodują konieczność wyrażenia szeregu nowych zagadnień i uściślenia dalszych wytycznych. Do tego dany wykaz zagadnień nie należy uważać za wyczerpujący, a należy uzupełnić go w każdym konkretnym wypadku, uwzględniając specyficzne warunki przyszłego boju.

Wobec tego... w tym celu...

W praktyce... w tym celu...

Wobec tego... w tym celu...

3. Charakterystyka i zakresy odpowiedzialności

W zakresie... w tym celu...

- z rozporządzeniem /.../
- z... /.../
- z... /.../
- z... /.../
- z... /.../
- z... /.../
- z... /.../
- z... /.../

Organizacja... w tym celu...

1. Wykaz... w tym celu...
2. Dążyć do... w tym celu...
3. Zapobiegać... w tym celu...

Nie ulega wątpliwości... w tym celu...

Ze względu na... w tym celu...

Jednak nawet najdokładniejsza budowa linii przewodowej nie daje całkowitej gwarancji, że będą one działają niezawodnie.

Blatego ciągła łączność może być zapewniona jedynie przez stosowanie wszystkich środków łączności, zgodnie z zasadą dołączenia jednego środka; nawet najskuteczniejszego, wariantami i stojącymi do dyspozycji środkami.

Cały system łączności przewodowej w obronie musi się opierać na trzech zasadniczych węzłach łączności: przy SD, ZSD i ZO. Oprócz tego powinien być przygotowany jeden pomocniczy węzeł łączności przy drugim rzucie sztabu.

Z tych punktów dwie powinny mieć możliwość ciągłego utrzymywania wszystkimi oddziałami oddziału głównego oporu.

Należy podkreślić, że miejsce 2-go rzutu sztabu pp należy rozpatrywać w pierwszym rzędzie jako bardziej ^{w tym zakresie} ~~ważny~~ SD, do którego z któregoś z nich pp będzie dowodził walką w wypadku niemożności dotarcia nią z zasadniczego SD, względnie z SD zapasowego.

Wynika z tego, że łączność przewodowa z węzła łączności przy drugim rzucie pułku piechoty, powinna być prawie tak samo kompletna jak i przy głównym SD.

Z tego wynika, że ZSD przygotowuje się na najbardziej prawdopodobnym kierunku wykorzystania oddziału ruchomego pp.

Z tego wynika, że łączność przewodowa z ZSD jest prawie wszystkim łącznością współdziałania wojsk i dlatego organizuje ją sztabie pod tym kątem widzenia.

Kierując się wskazówkami szefa sztabu, szef łączności musi zapewnić dowódcy pułku dowodzenie oddziałami pułku z ZSD, oraz zapewnić łączność dla poszczególnych rodzajów broni między sobą, celem uzgodnienia ich działań.

Na pierwszy rzut oka może się wydać, że taki system wymaga większej ilości środków łączności przewodowej, niż posiada pułk kompania łączności.

Jednak w praktyce okazuje się, że posiadane przez pułk środki są zupełnie wystarczające, o ile zostaną one racjonalnie wykorzystane, a schemat łączności dobrze przemyślany.

Należy ~~zwrócić uwagę~~ ^{zwrócić uwagę} na to, aby ZO, SD i 2-gi rzut sztabu pp były na jednej linii łączności.

Wystarczy wtedy dla połączenia 2-go rzutu sztabu pp z SD poszczególnych SD, wybudowanie krótkich linii, łączących do nich linii /jeżeli ZSD znajduje się między SD i 2-gim rzutem sztabu

Wskazana jest również budowa linii od głównego SD pułka do batalionów poprzez ich ZSD.

Szczególne uwagę należy zwrócić na wykorzystanie dróg okrężnych dla budowy linii dla zwiększenia ich trwałości.

Łączność przewodową z linią czas utrzymuje się poprzez sztaby BP względnie bezpośrednio z SD pułka.

Celem zapewnienia trwałości linii i ciągłości pracy łączności przewodowej, buduje się linie łączności w rowkach, rowach karczunkowych i strzałkach. We wszystkich wypadkach linie muszą być odpowiednio umocowane.

Trzeba przy tym nadmienić, że linie łączności przewodowej piechoty muszą przebiegać oddzielnie od linii artylerii. Budowa linii przewodowych winna się pokrywać z przewidywanymi kierunkami przeciwdzierzeń własnych.

Szczególne starannie muszą być wybudowane linie łączności na kierunkach przypuszczalnego działania czołgów. Należy wziąć pod uwagę konieczność odciążenia linii przewodowych od tych rejonów i przeniesienia ich w miejsca niedostępne dla czołgów.

Linie łączności przewodowej buduje się tylko dwuprzewodowe i prostopadłe do linii frontu.

~~Wskazano również budowę linii łączności przewodowej w rejonach, gdzie nie ma możliwości wybudowania linii przewodowych.~~

Wybór przebiegu ~~zależy~~ ^{linie/} na wyjątkowe dane umieszczenie.

Dlatego też poza ominięciem rejonów działania własnych czołgów /przeciwdzierzenia/ trzeba jeszcze unikać:

- dróg o dużym ruchu,
- rejonów przypuszczalnych ogni art. pła i bombardowań lotniczych,
- rejonów pól minowych.

Szczególne uwagę należy zwrócić na saperские urządzenia węzłów, maskowanie i na układ sieci w terenie.

Łączność przewodową z wyższym sztabem nawiązuje się sztabami i środkami przełożonego. Połączenia z SD, oraz SD do BP z SD do BP realizuje się środkami przełożonego.

Przy tym linie łączności od SD przełożonego musi z zasady przebiegać przez SD i ZSD do BP, niezależnie od tego, gdzie urządza się ZSD czy głębiej od zasadniczego SD albo przed nim.

Łączność przewodową z sztabami nawiązuje się przeważnie na linii ZSD, gdyż łączność z ZSD organizuje się dla współdziałania.

Wobec powyższego należało wyznaczyć komisję do zbadania sprawy i przedłożenia raportu.

W dniu 15.10.1945 r. komisja została powołana i rozpoczęła swoją pracę.

W pierwszym etapie pracy komisja zbierała materiały i dokonywała oględzin.

W dniu 20.10.1945 r. komisja przedstawiła raport, w którym stwierdziła, że...

Wobec powyższego należało wyznaczyć komisję do zbadania sprawy i przedłożenia raportu.

W dniu 25.10.1945 r. komisja została powołana i rozpoczęła swoją pracę.

W pierwszym etapie pracy komisja zbierała materiały i dokonywała oględzin.

W dniu 30.10.1945 r. komisja przedstawiła raport, w którym stwierdziła, że...

Wobec powyższego należało wyznaczyć komisję do zbadania sprawy i przedłożenia raportu.

W dniu 5.11.1945 r. komisja została powołana i rozpoczęła swoją pracę.

W pierwszym etapie pracy komisja zbierała materiały i dokonywała oględzin.

W dniu 10.11.1945 r. komisja przedstawiła raport, w którym stwierdziła, że...

Wobec powyższego należało wyznaczyć komisję do zbadania sprawy i przedłożenia raportu.

W dniu 15.11.1945 r. komisja została powołana i rozpoczęła swoją pracę.

W pierwszym etapie pracy komisja zbierała materiały i dokonywała oględzin.

W dniu 20.11.1945 r. komisja przedstawiła raport, w którym stwierdziła, że...

Wobec powyższego należało wyznaczyć komisję do zbadania sprawy i przedłożenia raportu.

W dniu 25.11.1945 r. komisja została powołana i rozpoczęła swoją pracę.

W pierwszym etapie pracy komisja zbierała materiały i dokonywała oględzin.

W dniu 30.11.1945 r. komisja przedstawiła raport, w którym stwierdziła, że...

- 47 -

11

Przy rozwijaniu kabla telefonicznego nie należy zapominać jeszcze o jednej ~~ważnej~~ ważnej okoliczności - łatwym dojściu do kabla, celem usunięcia ewentualnych uszkodzeń.

Jak wiadomo, nigdy nie ma całkowitej gwarancji, że linia nie będzie przerwana; powinniśmy mieć zatem możliwość szybkiego odszukania przerwy i naprawy uszkodzonych przewodów.

W związku z tym, wybór trasy dla polowych linii telefonicznych musi być bezwarunkowo uzależniony od możliwości szybkiej naprawy linii przez dozorców liniowych w warunkach umożliwiających im szybką pracę. Dlatego należy unikać odcinków narażonych na ogień strzelców wyborowych lub siłkich karabinów maszynowych npka, że znaczy, że kabel należy rozwijać przy wykorzystaniu dogodnego ukształtowania terenu.

Rzecz jasna, że kategorycznie zabrania się rozwijania przewodów przez punkty zamieszkałe i wzdłuż dróg. Odległość od nich powinna wynosić conajmniej od 150 do 200 m.

Łączność z oddziałami wydzielonymi i rozpoznawczymi organizuje się w/g wskazówek sztabu DP.

Patrz § 165 Instr. Org. Łączn.

Najczęściej na jednej pośredniej pozycji przedpola organizuje się wysuniętą składnicę meldunkową.

Od SD pułku buduje się przez WSM do docy OW przewodową linię łączności.

OR utrzymuje łączność przewodową również przez wysuniętą składnicę meldunkową.

Łączność przewodową z ubezpieczeniem bezpośrednim organizuje szef łączności pp; wykonują ją w/g jego wskazówek - szefowie łączności batalionów. Przebiega ona przez sztaby batalionów lub bezpośrednio od SD docy pp.

Z zasady łączność przewodową na wszystkich kierunkach dubluje się środkami ruchomymi. Tak na przykład dla dostarczenia korespondencji do sztabu DP mogą służyć motocykle, gońcy koni i t.d.

Środki ruchome grupują się na węzłach łączności przy 2-gim rzucie i us kierunkach do batalionów i lewego sąsieda.

W wypadku przeniesienia się dtwa na ZSD, środki ruchome węzła łączności przy SD przenoszą się również wraz z nimi.

SM organizuje się przy zasadniczym SD pułku i baonów, WSM na pierwszej pośredniej linii przedpola; przez nią utrzymuje się łączność z OR i OW.

4. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI RADIOWEJ.

Stosowanie środków radiowych jest ściśle określone tak: "Instrukcją Organizacji Łączności" jak i "Regulaminem Walki Broni Połączonych".

Nadajniki radiowe mogą rozpocząć pracę dopiero z chwilą zawiązania styczności ogniowej z nieprzyjacielem i w czasie walki w głębi okroju.

Zezwala się natomiast na wykorzystanie łączności radiowej bez żadnych ograniczeń w następujących wypadkach:

- w oddziałach rozpoznawczych - w każdym czasie,
- w artylerii dla kierowania ogniem,
- dla celów OFL,
- dla utrzymania łączności z OW i OR,
- dla utrzymania łączności z czołgami w czasie przeobrażeń.

Biorąc pod uwagę powyższe ograniczenia, dochodzimy do wniosku, że wszystkie radiostacje, za wyjątkiem wyżej wspomnianych, w ciągu całego okresu przygotowawczego / wzmocnienie pasa obrony i rozpoczęcia boju / muszą pracować tylko na odbiór.

Praca na nadawanie jest kategorycznie zabroniona, z uwagi na absolutną konieczność uniemożliwienia wrogowi jakiegokolwiek podśluchu jakichkolwiek wiadomości odnośnie naszych zamiarów.

Mimo tych ograniczeń, organizacja łączności radiowej musi być całkowicie opracowana i wszystkie radiostacje gotowe do pracy w każdej chwili.

Organizując sieć łączności radiowej, szef łączności pp powinien pamiętać o tym, że musi być zapewniona łączność radiowa:

- ze sztabem DP,
- ze sztabami pułków sąsiadujących,
- z dowodami podległych oddziałów,
- z pododdziałami artyleryjskimi pułku,
- z dowództwem artylerii DP.

Rozmowa osobista wymaga od oficera sztabu dokładnej znajomości przepisów ruchu radiotelegraficznego i dużej wyprawy, nabitej przez praktyczne ćwiczenia.

Rozmowa "na mikrofon" jest najkrótszym sposobem prowadzenia rozmowy radiowej.

Przy pracy "na klucze", oficer prowadzący rozmowę musi przygotować pisemnie treść rozmowy /pytania i odpowiedzi/ na kartce, którą wręcza radiotelegraficznie do nadania znakami Morse'a.

Jest to konieczne dla uniknięcia pomyłek ze strony radiotelegrafisty.

Korespondencja "na klucz" przeprowadza się tylko wtedy, gdy prowadzenie rozmowy "na mikrofon" jest niemożliwe ze względu na słabą lub całą słyszalność, czyli przy pracy na większej odległości.

Ponadto jest zapamiętanie następujących przepisów, dotyczących wykorzystania radia:

- używać radia tylko wtedy, gdy nie można użyć innego środka łączności,
- zachować ciszę radiową, jeśli jest naruszona,
- nauczyć się pisać i mówić wyraźnie, zwięźle, wyrażać całą myśl bez niedomówień,
- przestrzegać regulaminu służby ruchu radiowego,
- nasłuchiwać przed nadawaniem, odpowiadać szybko i krótko,
- nie wolno zaczynać rozmowy radiowej bez uprzedniego zastanowienia się o czym i w jaki sposób będzie się mówić.

Łączność radiowa pułku w czasie silnego ognia npla, pozostaje w decydujących momentach walki jednym środkiem dowodzenia.

Łączność ze sztabem dywizji utrzymuje się przez radiostację wchodzące do sieci DP lub pracujące na osobnym kierunku radiowym.

Dla łączności z sztabem batalionu organizuje się radiową sieć pułku.

Z batalionami działającymi na głównym kierunku, lub wykonującymi specjalne zadania - łączność radiową organizuje się w wyjątkowych wypadkach na osobnych kierunkach.

Łączność z sąsiadami utrzymuje się w sieci radiowej DP. W czasie działania pułku na styku z sąsiednią dywizją - dla łączności z sąsiadami tworzy się osobny kierunek radiowy.

Dla kierowania ogniem artylerii służą sieć radiowa dcy PAA.

Nadanie sygnału OPL, OYpano i OYChen odbywają się w miejscach bojowych na ich falach.

Podkreślamy jeszcze raz, że wszystkie wyżej wymienione sieci radiowe, mogą pracować na nadawanie jedynie z chwilą nawiazania styczności ogniowej z nieprzyjacielem. Muszą one być jednak zorganizowane i gotowe do natychmiastowej pracy w każdej chwili dnia i nocy.

Zupełnie inaczej wygląda sprawa utrzymania łączności z OPL i OR.

Jak wiadomo, w wypadku organizowania obrony przed nawiązaniem styczności z nieprzyjacielem, organizuje się pas przesłania, w którym działają OR i QR.

QR działa przeważnie na przednim skrajnym przedpola, to znaczy na odległości do 15 km.

Od rozpoznania wymaga się dokładnych i aktualnych wiadomości. Za bezpośrednie, szybkie nadanie zdobytych wiadomości odpowiada szef łączności pp.

Rezumuje się, że radio w tym wypadku będzie rzeczywiście podstawowym środkiem łączności, zaś środki ruchome będą używane jako dublujące.

Dla QR, do czasu wyjścia w teren, musi być opracowana tabela sygnałów radiowych, zawierająca najbardziej potrzebne i najprostsze wiadomości, jak: "osiągnięciem linii", "spotkaniem npla", "początek odwrotu", "linia odwrotu" i t.p.

Powyższe sygnały nadaje poszczególne QR przez radio w każdym wypadku, dając do tego, ażeby takie nadanie nie przekroczyło 20 - 30 sek.

Dodatkowe wiadomości szczegółowe muszą być przekazywane za pomocą środków ruchomych do ISL pułku, która przekazuje wiadomości dalej już drogą telefoniczną.

Oprócz QR w pasie przesłania działają jeszcze OR, podlegające bezpośrednio szefowi DP. Łączność z nimi najczęściej utrzymuje się przez sztab odpowiedniego PP.

Osiąga się to przez organizację specjalnej radiostacji informacyjnej sztabu pp w składzie:

- główna radiostacja sieci - radiostacja sztabu pp,
- radiostacja OR,
- radiostacja OW.

Jeżeli zaś nie wystarczy środków radiowych dla tego celu, łączność radiową z OR i OW można utrzymać w sieci pasu przesłania DP, do której włączony jest stacyjny odbiornik pułku.

Radiostacje OW i OR, jeżeli chodzi o pracę na nadawanie, nie mają żadnych ograniczeń.

5. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI NA SD I ZSD.

W czasie akcji dla większej ruchliwości, wygody dowodzenia i mniejszego narazenia się na strasy, przyjęto podział sztabów poszczególnych jednostek na dwa rzędy:

I rzut czyli Stanowisko Dowodzenia składa się z:

- punktu obserwacyjnego dowódcy,
- grupy operacyjnej,
- węzła łączności,
- grupy obsługi.

Organizacja łączności na SD zależy od rodzaju działań bojowych wytworzonej sytuacji i od rozmieszczenia elementów SD.

We wszystkich wypadkach łączność na SD powinna zapewnić przekazywanie powziętej przez dowódcę jednostki /oddziału/ decyzji równocześnie na wszystkie kierunki łączności.

W wypadku przejścia sztabu na zapasowe SD /ZSD/ - łączność z ZSD musi umożliwić prowadzenie rozmów na zasadniczych kierunkach bez dodatkowej organizacji łączności.

W obronie, gdzie rozbudowa SD zwykle osiąga najbardziej doskonałe formy, łączność telefoniczna wewnątrz sztabu będzie się składała z:

- z jednej lub dwóch linii do PÓ dowódcy SD,
- co najmniej dwóch linii grupy operacyjnej,
- jednej lub dwóch linii do radiostacji,
- jednej lub dwóch linii do węzła łączności dow. art. wspierającego pułk,
- po jednej linii do dyżurnego oficera SD, grupy obsługującej i odwodu sik i środków oraz własnego 2-go rzutu sztabu pp.

PÓ dowódcy SD w obronie, poza łącznością przez łącznicę telefoniczną na SD, musi utrzymywać bezpośrednią łączność z szefem sztabu PP.

Wszystkie środki łączności na SD dowódcy PP stanowią węzeł łączności, składający się z:

- centrali telefonicznej,
- węzła radiowego, obejmującego wszystkie radiostacje, które obsługują stanowiska dowodzenia,
- składnicy meldunkowej /SD/
- placówki łączności z lotnictwem,
- odwodu sik i środków łączności.

Wszystkie elementy węzła łączności na SD, powinny być rozrzucone w określonym terenie i umieszczane w wykopach, rowach lub schronach, dla zabezpieczenia ich przed działaniem broni artyleryjskiej, bombardowaniem lotniczym i atakami powietrznymi.

Centrale telefoniczną rozwija się w pobliżu grupy operacyjnej.

Radiostacje rozmieszcza się w następujący sposób:

Radiostacje dla łączności z oddziałami podległymi i sąsiednimi działającymi, oraz wydzielone odbiorniki - umieszcza się w pobliżu grupy operacyjnej.

b/ pozostałe radiostacje rozwija się w zależności od terenu oraz warunków technicznych w sposób zapewniający ich równoczesną pracę bez wzajemnych zakłóceń.

Może być między nimi zapewniona łączność telefoniczna. Składnicę mobilną rozmieszcza się na drogach łączności do SD.

Miejsca rozlokowania składnicy oznaczają się w dzień w znakami, nocą przez wystawianie latarni /ukrytych przed obserwacją npla/.

Grupa ruchomych środków składnicy mobilnej umieszcza się w rejonie dostatecznie odległym od sztabu. Musi ona być dobrze zamaskowana przed obserwacją naziemną i z powietrza.

Pracujący gońcy na motocyklach i koniach zatrzymują się w punkcie rozlokowania grupy środków ruchomych składnicy mobilnej.

Łączność między ekipą SD i grupą środków ruchomych odbywa się przy pomocy gońców względnie przez telefon.

Płacówkę łączności z lotniskiem rozmieszcza się w takiej odległości od SD, by samoloty, pracujące z placówką, nie demaskowały rozlokowania stanowiska dowodzenia.

W rejonie placówki wyszukuje się lotnisko dla samolotów łączności.

Płacówka łączności z lotniskiem musi mieć łączność ze stanowiskiem dowodzenia przy pomocy telefonów i środków ruchomych.

Kaprowe węzły łączności urządza się i instaluje równocześnie z węzłami głównymi.

Sieć przewodowa na zapasowy węzeł łączności rozwija się niezwłocznie po nawiązaniu łączności z oddziałami na głównym SD.

Zapasowy węzeł łączności łączy się liniami przewodowymi z głównym SD, ze stanowiskiem dowodzenia przejętym, z drugim rzutem sztabu własnego i ze sztabami /SD/ podległymi.

14

Zapaszowe węzły łączności, muszą być urządzone kompletnie pod każdym względem.

Na zapasowym węźle łączności rozmieszcza się również grupę węzła radiowego.

W wypadku braku aparatów, przygotowanie zapasowych węzłów łączności będzie polegało jedynie na wykonaniu instalacji przewodowej, t.j. doprowadzeniu linii łączących zapas. węzły z poszczególnymi kierunkami, z osi łączności; następnie dopiero instaluje się pozostałą w dyspozycji ilość aparatów.

W tym wypadku zapasowy węzeł łączności uruchamia się stopniowo w miarę przenieszenia sprzętu węzła przy głównym SD.

Z chwilą przejścia do i grupy operacyjnej na ZSD, przenosi się jednocześnie SA i niezbędną ilość środków radiowych.

Przeznacza się, że w czasie przenieszenia się na ZSD łączność radiowa, jak również przewodowa nie może ulec przerwaniu.

Flasówka łączności z lotnikami może pozostać na głównym SD, należy jedynie zwrócić uwagę na zapewnienie łączności jej z węzłem łączności na ZSD.

Ogólny eddyk siki i środków łączności szefa łączności pp, zależnie od sytuacji, może pozostać na poprzednim miejscu lub być przeniesiony do rejonu ZSD względnie na inne miejsce, skąd najbardziej skutecznie może być wykorzystany w toku walki.

6. DZIAŁALNOŚĆ SZEFÓW KĄCZNOŚCI W SZYBKOZMIENLIWYCH SYTUACJACH

WALKI. /operacyjna/

Szef łączności, znajduje się w czasie walki z reguły przy swoim doy. Doa i Szef Sztabu są zobowiązani do udzielania mu zawiadomości o zamierzonej akcji i zmianach w sytuacji. Wskazówki doy /szefa szt./ pułku muszą jasno określać jakie zadanie mają do spełnienia wykonawcy w każdym okresie przewidzianych wariantów walki i jakie z tych zadań wypływają zadania pod adresem łączności. Poza tym Szef łączności winien zdobywać aktualne wiadomości przez swój organ łączności - szefów kierunków i węzłów łączności i szefów łączności jednostek podległych. Przede wszystkim interesować go będą czas i miejsce przebiegu obsługiwanych sztabów. Posiadając stały kontakt z szefem sztabu i ofic. operac., ma on możliwość zdobywania potrzebnych mu wiadomości w odniesieniu do miejsca postoju podległych sztabów i przebiegu sztabów, stanowisk dowodzenia, wysuniętych stanowisk dowodzenia i punktów obserwacyjnych oraz przewidzianych terminów i kierunków ich przesunięcia.

Kieruje on stale pracą podległych Szefów Łączności osobistą i sprawuje ścisły nadzór nad łącznością w podległych jednostkach. W wypadku powstania zaburzeń w organizacji łączności podległych jednostek, Szef Łączności interweniuje osobistą.

Doświadczenia uczy, że nawet mimo najtrafniejszych przewidywań i starannych przygotowań zawsze zdarzyć się mogą niespodziewane i sytuacja narzuca nieprzewidziane zadania. Łączność może sprostać tym zadaniom, o ile przygotowany został na czas odpowiedni skład sił i środków, ruchliwy i zawsze gotowy do działania w odpowiednim miejscu i czasie oraz w miarę jego angażowania.

Głównym zadaniem łączności będzie zapewnienie łączności z jednostkami podległymi, zwłaszcza na kierunku głównego uderzenia nieprzyjaciela, na zapewnieniu łączności w podległych etapach walki między piechotą, artylerią, czołgami i wspierającym lotnictwem i na utrzymaniu łączności dla przeciwników, przegrupowań oddziałów i zmiany stacjonarnych oraz wejścia do walki nowych jednostek.

Dla ułatwienia sobie pracy a zwłaszcza wyników nad organizacją łączności dla współdziałania, można podzielić walkę na cztery etapy na szereg typowych dla walki okresów z mianowicie:

- a/ na walkę na przedpolu obrony /gdzie obrona organizuje się bez styczności z nieprzyjacielem/;
- b/ walkę o przedni obszar obrony;
- c/ walkę w głębi obrony;
- d/ walkę w okupacji.

Wskazówki do Szefa Sztabu /dotyczące organizacji łączności dla poszczególnych etapów walki i przyjętych dla warunków oraz uwagi Szefa Łączności winna być kierowane na następujące zagadnienia:

a/ Walka na przedpolu obrony.

W trakcie walki w pasie przeciwnika zadaniem Szefa Łączności jest utrzymanie łączności z organami rozpoznania i z oddziałami wydzielonymi. Łączność tę Szef Łączności organizuje według wskazań do Szefa Sztabu. Największe znaczenie w tym okresie ma łączność radiowa, która jest organizowana w sposób ścisły i dyktandowy, w skład której wchodzi oddział radiowy poszczególnych pułków piechoty. Jeżeli odległość między OW i OR i szansa i zachowanie łączności podlega zmianom przez obszar sygnałowy, trzeba przystąpić do wykorzystania łączności kolumnowej /KCM/, która organizuje się na podstawie wskazań Szefa Sztabu.

Łączność przewodową pomiędzy sztabem pułku /SD/ i dow. oddziału wydzielonego organizuje się za pomocą linii telefonicznej budowanej od SD pułku przez NSM do SD dow. oddziału wydzielonego.

Oddziały zagradzające wykorzystują dla łączności z SD dow. pułku pośrednie stacje telefoniczne na linii do Składnicy Leśniczowej.

Łączność przewodową z OS trzeba przygotować z góry na posrednich liniach opera i wyposażyć wysuniętą Składnicę Leśniczową dla tego celu w zapasowe środki przewodowe.

Łączność przewodową z bezpośrednim ubezpieczeniem bojowym organizuje Szef łączności pułku i dow. batalion według jego wskazówek. Łączność bezpośredniego ubezpieczenia bojowego z artylerią zapewnia się przez wysunięte punkty obserwacyjne artylerii.

Należy pamiętać, że dla uniknięcia podstępnych reanów telef. przez npla wszystkie linie telefoniczne w zakresie 5 km od przedniego skraju obrony, winny być dwuprzewodowe.

Wszystkie linie buduje się z uwzględnieniem kierunków wycofywania się własnych oddziałów, kierunków zagrożonych przez npla i reanów pól minowych.

b/ WALKA O PRZEDNI SKRAJ OBRONY.

W przewidywaniu silnego, skoncentrowanego ognia dużej ilości artylerii przeciwnika na naszą pierwszą pozycję obrony, trzeba poczynić wszystkie przygotowania, aby w maksymalnym stopniu uodpornić nasze sieci radiowe oraz przewodowe i nie dopuścić do dezorganizowania własnego systemu łączności w tym okresie.

Tętna organizacja sieci radiowej i przewodowej musi być zakończona z chwilą zajęcia przez oddziały reanów obrony. Sposób rozbudowy sieci przewodowej, jej układ w terenie, zapasowe zabezpieczenie i zamaskowanie stanowisk dowodzenia i węzłów łączności, ^{w rowach} przeprowadzenie linii dobiegowych i specjalnych, określone drogi doprowadzenia oraz dublowanie środków łączn. na wszystkich ważnych kierunkach, muszą zapewnić ciągłość działania łączności. Szczególną uwagę należy skierować na zabezpieczenie swoich środków radiowych. Przygotowanie odpornych na bombardowanie i działanie chemiczne schronów, szczelina i wątek winno w maksymalny sposób zabezpieczyć przede wszystkim nasze środki radiowe.

Przygotowane z góry środki rezerwowe muszą być w gotowości do uzupełnienia strat i naprawienia zniszczeń.

Pułki pierwszego rzutu przyjmują na siebie początkowo cały ciężar skoncentrowanego uderzenia npla i działania ogniowe przeciwnika mogą obić się do czasu zniszczenia pułków.

Szef łączności musi pamiętać w tym okresie o zapewnieniu dcy takiej łączności, która pozwoli na szybkie odfinansowanie kierunków głównego wysiłku przeciwnika oraz również dopilnować sprawną łączności artylerii i lotnictwa, która umożliwi dobre przygotowanie zapobiegania i rozpoczęcie go w odpowiedniej chwili. Uzyskamy w ten sposób możliwość zaskoczenia npla, jego skupień piechoty i czołgów oraz wyeliminowania najbardziej szkodliwych baterij i punktów obserwacyjnych. Doświadczenie mówi, że można tą drogą zadać przeciwnikowi bardzo znaczne straty, można w znacznej mierze dezorganizować jego plan natarcia, opóźnić jego wykonanie a w pewnych wypadkach nawet uniemożliwić jego natarcie.

Łączność artylerii musi również umożliwić współdziałanie wszystkich rodzajów ognia przed przednią obroną głównego pasa obrony, musi ona pozatem umożliwić szybkie przesocowanie i zastrzelanie ognia na zagrożonych kierunkach i obiektach we wszystkich niesprzyjających warunkach tak za dnia jak też i nocą, w wypadku załamania lub utraty gazów.

Ponad tym musi Szef łączności zwrócić uwagę w tym okresie na następujące rodzaje łączności:

- z artyleryjakiim odwołem przeciwpancernym,
- z saperским oddziałem zaporowym oraz
 - z drugim rzutem pułku; w tym bowiem etapie boju, w czasie walki o pierwszy i drugi rów, dwa pułki pobierze decyzję co do użycia drugiego rzutu pułku;
- z artylerią /współdziałanie piech. z czołgami/,
- z lotnictwem i na jego współdziałanie z walczącą piechotą,
- z przeciwuderzeniami.

Trzeba zwrócić również uwagę na łączność punktów obserwacyjnych, zwłaszcza na możliwość obserwacji na głównym kierunku działania przeciwnika i przygotowanie sprawnego działania łączn. PO położonych w głębi obrony,

- na łączność z własnymi ogniskami walki, pozostałymi w przedniej strefie obrony.

Należy podkreślić wagę łączności współdziałania. Obowiązuje bowiem zasada, że dwa pułki /pierwszego rzutu/ organizuje szosęgółkowo współdziałanie na całą głębokość rejonu obrony pułku.

Szef łączności winien znaleźć czas, aby przed rozpoczęciem akcji przeciwiczyć łączność współdziałania, od której sprawnego działania w znacznej mierze zależy pomyślny wynik walki.

Dobrze działająca łączność tego etapu walki jest miernikiem wartości i celowości wysiłku jaki został włożony w organizację łączności w okresie przygotowania obrony.

2. WALKA W GŁEBI OBRONY.

Na pierwszej pozycji jest skoncentrowany główny wysiłek pułków pierwszego rzutu dywizji; zadaniem drugiej pozycji jest zniszczenie oddziałów wroga, które przełamaly się przez pierwszą pozycję. Także dowca pułku /Szef Sztabu/ musi jasno określić jakie zadanie ma do spełnienia łączność w każdym okresie przeciwniczych wariantów walki.

W miarę wgrzania się przeciwnika w nasz system obronny, trudności utrzymania łączności a przede wszystkim łączności przewodowej, będą się stale zwiększać. Zródkiem tych trudności będzie konieczność przeprowadzania zmian stanowisk dowodzenia i punktów obs. wymagające się natężenie ognia i ruchu oddziałów przeciwnika i własnych a zwłaszcza broni pancernej. Łączność radiowa staje się w tym okresie podstawą łączności a zwłaszcza łączności współdziałania, której sprawność decyduje w znacznej mierze o powodzeniu naszych przeciwdziałania.

Szef łączności musi w tym okresie zwrócić swoją szczególną uwagę na łączność:

- z jednostkami pierwszego i drugiego rzutu pułku, zwłaszcza z jednostkami działającymi na głównym kierunku natarcia przeciwnika,
- łączność z pułkiem drugiego rzutu i pułkowym rejonem przeciwpancernym,
- z artyleryjskim odwołem przeciwpancernym,
- łączność z pododdziałami, wycofanymi z pierwszej linii na rozkaz dowcy pułku,
- utrzymanie ciągłej łączności w trakcie przejścia na zapas. Stanowisko Dowodzenia.

6/ WALKA W OKRAŻENIU.

W czasie przygotowania organizacji łączności pułku piech. na okres obrony, szef łączności musi poczynić również swoje przewidywania dla zapewnienia sprawnej łączności w wypadku konieczności przeprowadzenia walki w okrażeniu.

Musi on przewidzieć:

1. Zapewnienie łączności ze sztabem dyw. dyw., która się utrzymuje przez radio i przy pomocy samolotów,
2. łączność z podległymi oddziałami, które utrzymuje się za pomocą radia, telefonu, środków sygnalizacyjnych, środków ruchomych i oficerów łącznikowych.

Podstawowym środkiem w ciągu całej walki jest radio, którego sprawne działanie i celowe wykorzystanie zależy od krupulastnego zaplanowania organizacji sieci, od technicznego przygotowania potrzebnych sygnałów radiowych i technicznego przygotowania sprzętu.

3. Łączność piechoty, czołgów i artylerii zapewnia się przede wszystkim przez radio za pomocą sygnalizacji. Kiedy warunki pozwalają korzysta się również z sieci przewodowej, którą rozbudowuje się sposobem pierścieniowym, przechwytyjąc poszczególne kierunki prowadzące do oddziałów.
4. Łączność z lotnictwem bojowym utrzymuje się przez sztab dywizji i przez wytyczanie swych pozycji.
5. Łączność przy wyjściu z okrażenia, której zadaniem jest zapewnienie dowodzenia pododdziałami ubezpieczającymi, odwodem i oddziałami działającymi z zewnątrz, opiera się przede wszystkim na radio następnie na środkach ruchomych i sygnalizacji.

7. WNIOSKI KONCOWE.

Reasumując zasady organizacji łączności pułku piechoty w obronie stałej, dochodzimy do następujących wniosków:

1. Uwzględniając wszystkie właściwości posiadanych środków łączności, dzielimy obronę na dwie fazy:

- okres przygotowawczy obrony oraz
- przeprowadzenie obrony.

2. Łączność w okresie przygotowawczym obrony opieranej na użyciu środków ruchomych /jak oficeracja łącznikowych i goś-
cach/ oraz na telefonie.

Z uwagi na konieczność zachowania tajemnicy odnośnie naszego ugrupowania wzgl. ujawnienia się nowej jednostki w terenie, użycie radia musi być ograniczone w pierwszym okresie obrony do rozmiarów niezbędnych a mianowicie:

- dla łączności z OW i OR, działającymi w pasie przesłania;
- dla celów OPL,
- dla kierowania ogniem artylerii,

Sieć przewodowa zostaje bogato rozbudowana i wykorzystana. Jej układ w terenie jest podyktowany:

- koniecznością maskowania sieci i urządzeń stacyjnych przed obserwacją wizualną i powietrzną npla oraz zabezpieczeniem przed działaniem ognia przeciwnika a następnie
- dążeniem do powiązania central telefonicznych d-tw liniami biegnącymi różnymi drogami i uzyskania licznych połączeń na kierunkach okrężnych,
- przestrzegać trzeba solidnej rozbudowy technicznej sieci i węzłów dla zabezpieczenia ich przed ogniem, sabotażem oraz podszuchem npla.

3. Łączność w okresie przeprowadzenia obrony, t.j. w czasie wal- ki na pozycji obronnej, jest oparta przede wszystkim na uży-
ciu radia, które będzie narastało stopniowo w miarę rozwoju akcji i potrzeb dowodzenia.

Dokładnego zorganizowania wymaga łączność dla przeciwna-
tard, która opiera się przede wszystkim na użyciu radia. Uru-
chomienie przeciwnatard, którego nie może naruszać całości systemu dowodzenia w obronie.

Należy podkreślić, że sprawno działanie i wydajność sieci radiowych, zwłaszcza w pierwszym okresie obrony, zależy od dokładnego dostrojenia poszczeg. sieci radiowych i sprawdzenia możliwości i powypadki łączności tych sieci z poszczególnymi stanowiskami dowodzenia.

Środki ruchome zachowują nadal swoje znaczenie i są przeważnie stosowane dla dublowania innych środków łączności. Łączność przewodowa stosuje się w miarę możliwości. Użycie jej zależy od siły ognia przeciwnika, przebiegu akcji /wzdarzeń się npla w głąb naszego ugrupowania/ i od możliwości naprawy sieci.

4. Całość nagej organizacji łączności opiera się na trzech zasadniczych węzłach łączności:
 - przy stanowisku dowodzenia,
 - przy zapasowym SD,
 - przy FO.Ciągłe dowodzenie z tych punktów musi być zapewnione we wszystkich fazach walki.
Łączność współdziałania ma znaczenie decydujące.
5. Bez odwołań sił i środków łączności, szef łączn. nie ma wpływu na zabezpieczenie ciągłości działania łączności.
6. Konieczność kontroli przez dce, szefa sztabu i szefa łączn. wszystkich wydanych zarządzeń.
7. Dopilnowanie tajności dowodzenia i ochrony przed podziałem.

Odbite 105 egz.

/na 31 matr., 1 egz. na 15 crę./

Egz.Nr. 1 - 2 - Sztab Generalny Oddz. III i XI

Egz.Nr. 3 - 4 - Archiwum

Egz.Nr. 5 - 105 - Biblioteka Tajna

Tyk.: gen.bryg. OLLA

Druk.: S.Z. nr.ks. 372/Wysak.

Dnia 11.12.1950 r.

